

ARCHEOLOGISCHE EVALUATIE VAN HET BODEMARCHIEF LANGS DE PASTORIESTRAAT, NOBELSTRAAT, BEULKENSSTRAAT, LOUIS VAN HOLESTRAAT, EÉN-MEISTRAAT, PASTOOR CAYTANSTRAAT EN CAMILLE HUYSMANSSTRAAT TE BAAL (TREMELO) TRE3019

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

ABO Archeologische Rapporten 419

Rapport opgemaakt door: Sebastiaan Goovaerts i.s.m. Melissa Lamberts

Kontichsesteenweg 38

2630 Aartselaar

Juli 2017

Dossiernr. 22342 (intern)

TRE3019 (extern)

2017G62 (AOE)

Aartselaar

DEEL 2 PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

1 INLEIDING

Deze archeologienota kwam tot stand in opdracht van de initiatiefnemer van de geplande aanleg van een gescheiden rioleringsstelsel in de Pastoriestraat, Nobelstraat (deel), Beulkensstraat, Louis Van Holestraat, Eén-Meistraat, Pastoor Caytanstraat en Camille Huysmansstraat te Baal (Tremelo) en de sanering van de bestaande lozing op de waterloop 'Groot Loop'. De bestaande gemengde riool wordt volledig opgebroken of opgevuld en vervangen door twee nieuwe leidingen. Hiernaast wordt de wegenis in de Camille Huysmansstraat, Pastoor Caytanstraat en Eén-Meistraat heraangelegd naar de bestaande toestand. In de Beulkensstraat en Van Holestraat wordt de bestaande rijbaan vernieuwd en licht verbreed (3.20m -> 4.00m). In de Pastoriestraat wordt de rijbaan volledig heringericht: de rijbaan wordt versmald tot 5.60m (incl. greppels), er worden enkelzijdige parkeerstroken voorzien en langs weerszijden worden (brede) voetpaden aangelegd.

De beoogde opbraak van het wegdek en graafwerken worden beschouwd als een ingreep in de bodem. Doordat de oppervlakte van de percelen waarop deze ingreep betrekking heeft de 3.000m² overschrijdt en de ingreep in de bodem de 1.000m² overschrijdt moet er in het kader van het nieuwe Onroerend Erfgoeddecreet, voorafgaand aan een bouwvergunning, een archeologienota worden opgemaakt om het archeologisch potentieel te evalueren (art. 5.4.1. Onroerend Erfgoeddecreet). Gezien het tracé over een openbare weg loopt, is onderzoek met ingreep in de bodem voorlopig niet mogelijk. Hierbij wordt bijgevolg een archeologienota opgemaakt op basis van bureauonderzoek. Het onderzoeksgebied bevindt zich in een regio met in het verleden een lage densiteit aan bebouwing.

2 GEMOTIVEERD ADVIES

Het gevoerde bureauonderzoek is naar onze mening volledig als archeologisch vooronderzoek bij aanvraag voor de riolerings- en aanverwante infrastructuurwerken langsheen de Pastoriestraat, Nobelstraat, Beulkensstraat, Louis van Holestraat, Eén-Meistraat, Pastoor Caytanstraat en Camille Huysmansstraat (Tremelo, provincie Vlaams-Brabant). Het doel van dit onderzoek is driedelig. Ten eerste wordt op basis van de beschikbare informatie nagegaan of er archeologische resten te verwachten zijn op het terrein. Ten tweede wordt nagegaan hoe goed deze archeologische resten zijn bewaard en in hoeverre ze zijn bedreigd door de geplande bouwwerken. Ten derde wordt nagegaan wat het potentieel tot kennisvermeerdering is.

- 1) Uit het historisch en landschappelijk onderzoek (hfd. 3 en 4) blijkt dat het onderzoeksgebied gelegen is in de Zuiderkempfen. Het tracé en de te onderzoeken terreinen bevinden zich op hoger gelegen gronden ten noorden van de Demervallei die de overgang vormt met de heuvels van het Hageland. De bodems ter hoogte van het onderzoeksgebied zijn veelal lemig zandgronden in diverse gradaties van vochtigheid maar ook bodems van antropogene oorsprong of met antropogene invloed zijn vertegenwoordigd. De oorspronkelijke gronden bleken, indien nodig mits het nemen van maatregelen, geschikt voor landbouw. Het feit dat ze gelegen zijn op drogere, relatief hoger gelegen terrein in de nabijheid van water maakte de zone tot een mogelijke aantrekkingspool voor menselijke aanwezigheid vanaf de prehistorie. Resten uit deze periode worden immers vaak aangetroffen op de noordelijke kant van droge, hoger gelegen (zand)ruggen. Het is dan ook niet verwonderlijk dat lithisch materiaal uit het mesolithicum werd aangetroffen op de Balenberg. Andere archeologische resten in de directe omgeving van het onderzoeksgebied beperken zich voornamelijk tot kapellen. Cartografisch onderzoek wees uit dat de omgeving van het onderzoeksgebied eeuwenlang hoofdzakelijk gebruikt werd voor agrarische doeleinden of werd ingenomen door braakliggende heidegronden. Het toonde ook aan dat de wegen van het tracé een lange geschiedenis kennen als weg en dat bewoning eerder schaars bleef in de omgeving met uitzondering van het centrum van Baal tot in de 20ste eeuw. Deze gegevens, in combinatie met de landschappelijke situatie van het onderzoeksgebied, leiden ertoe dat het archeologisch potentieel laag wordt ingeschat voor deze zone.
- 2) Uit een analyse van het huidige landschap blijkt dat het gedeelte van het onderzoeksgebied ter hoogte van het tracé reeds sterk is verstoord door aanleg van de (weg)verhardingen (60cm), reeds bestaande nutsleidingen (ca. 1m) en riolering (ca. 1,5 à 2m overwegend gesitueerd in de bermen). Bijgevolg zijn de archeologische resten die zich eventueel onder het traject bevonden lokaal zeer waarschijnlijk vernietigd tot op de vermelde dieptes. De geplande ingrepen in de bodem zouden dus deels reeds geroerde aarde omwoelen aangezien dergelijke infrastructuur aanwezig is over de volledige lengte van het tracé. Hierdoor is het archeologisch potentieel ter hoogte van het tracé eerder miniem.
- 3) De werken voorzien in het graven van smalle aanlegssleuf voor de riolering met een breedte van minimaal 1,5m en maximaal 4,5m over een totale lengte van ca. 3,342km. Deze sleuf loopt deels over reeds gedeeltelijk verstoord terrein en de beperkte afmeting maakt het zeer moeilijk om ruimtelijk inzicht te verkrijgen in eventueel aanwezige sporen. Bijgevolg is het potentieel tot kennisvermeerdering, zeker bij in acht nemen van de gekende verstoring langs het tracé, klein. Ook de impact van de wegeniswerken op het bodemarchief is beperkt

aangezien de diepte van het nieuwe wegdek, inclusief fundering, het reeds verstoorde pakket niet zal overschrijden.

Uit 1, 2 en 3 kan geconcludeerd worden dat het onderzoeksgebied in een zone gelegen is waarvoor het archeologisch potentieel laag wordt ingeschat. Bovendien wordt de eigenlijke kans op het aantreffen van archeologische resten ter hoogte van het tracé nog verkleind door de bestaande verstoring. Mochten toch sporen worden aangetroffen dan zouden deze ruimtelijke context missen door het smalle kijkvenster waarover ze worden aangesneden. Bijgevolg wordt er geen verder archeologisch onderzoek aangeraden. Er dient ook vervolgens geen programma van maatregelen te worden opgesteld.